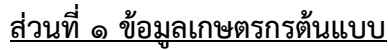

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
- ฐานที่ ๑ รู้จักส้มโอทับทิมสยามและประวัติความเป็นมาของส้มโอทับทิมสยาม

ส้มโอ

พันธุ์ทับทิมสยาม

Tubtim Siam Pomelo
(*Citrus maxima* 'Tubtim Siam')

ผลไม้อัตลักษณ์พื้นที่ แหล่งน้ำปากพวง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ขึ้นชื่อเรื่องรสชาติความอร่อยด้วยเอกลักษณ์ **“เนื้อสีแดงสดคล้าย
สีทับทิม”** ผลไม้ที่ธรรมชาติรังสรรค์จากสภาพพื้นที่เฉพาะถิ่นปากพวง

ฐานที่ 1

ใบ
ผลมีใบเดี่ยวรูปไข่แกว่ง กว้าง 6-10 ซม. ยาว 10-15 ซม. หนา 1-2 มม. ผิวใบเรียบมัน
สีเขียว 1.8:2.24 และใบมีลักษณะอื่นดังนี้

ผล
ผลมีขนาด 10-15 ซม. ยาว 10-15 ซม. หนา 1-2 มม. ผิวผลเรียบมัน
สีเขียว 1.8:2.24 และผลมีลักษณะอื่นดังนี้

ดอก
ดอกมีสีเหลือง 5-6 ซม. กว้าง 5-6 ซม. ยาว 5-6 ซม. หนา 1-2 มม. ผิวดอกเรียบมัน
สีขาว 1.8:2.24 และดอกมีลักษณะอื่นดังนี้

เอกลักษณ์เฉพาะ
เนื้อสีแดงสดคล้าย
สีทับทิม รสชาติ
หวาน หอม เนื้อนุ่ม

จากยะรัง

ส้มโอที่ปลูกในสวน
สดชื่น รสชาติดี ผลมีขนาดใหญ่ แต่มีรส
เป็นพันธุ์พื้นเมืองยะรัง
จ.ปัตตานี

นายหวัง บัณฑิต

เจ้าของสวน
บ้านปากพวง
น.บ้านแสลงนาน

คัดเลือกพันธุ์
ตามสภาพแวดล้อม

สู่ลุ่มน้ำปากพวง

ได้ส้มโอที่มีเนื้อสีแดงสด
แบบสีทับทิม รสชาติ
หวาน หอม นุ่ม

ตั้งชื่อขึ้นมาใหม่
ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม

มรดกแห่งแผ่นดิน
กำเนิดจากธรรมชาติและลุ่มน้ำ
ปากพวง

ที่มาของข้อมูล : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 7
สนับสนุนโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอปากพวง

ฐานที่ ๒ การเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกส้มโอทับทิมสยาม การวางผังแปลง และการปลูกส้มโอทับทิมสยาม

การเตรียมพื้นที่ปลูก

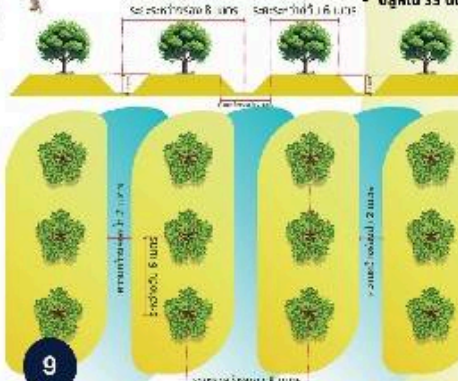
ฐานที่ 2

ระบบปลูก 1 ปลูกแบบแถวเดี่ยว

ระยะแถวละ 8 เมตร

ระยะระหว่างต้น 1.5 เมตร

ปลูกได้ 33 ต้นต่อไร่

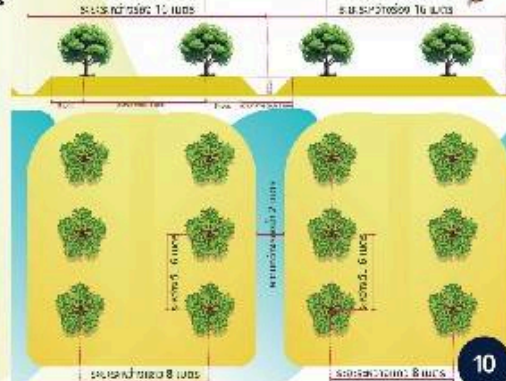
9

ระบบปลูก 2 ปลูกแบบแถวคู่

ระยะแถวละ 8 เมตร

ระยะระหว่างต้น 1.5 เมตร

ปลูกได้ 33 ต้นต่อไร่

10

การปลูก

ทั้งตอนที่ย่าง หรือ ต้นกล้าพันธุ์เรียบร้อยแล้ว

ระยะใบพลัด

ระยะใบแผ่

ปลูกให้ลึกเท่ากับความลึกของโคนต้นกล้า หรือ ให้ผิวดินของต้นกล้าอยู่ในระดับเดียวกับผิวดินเดิมของพื้นที่ปลูกหลุมและอัดดินรอบโคนต้นให้แน่น

คลุมดินบริเวณโคนต้นด้วยฟางข้าวหรือหญ้าแห้งเพื่อช่วยรักษา ความชื้น ป้องกันการระเหยน้ำจากดิน หรือจากการที่ฝนตกหนัก ป้องกัน รากพืช และรักษาอุณหภูมิของดินให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโต

ที่มาของข้อมูล : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 7

สนับสนุนโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอปากพนัง

ฐานที่ ๓ การให้น้ำและการใส่ปุ๋ยส้มโอทับทิมสยาม

การให้น้ำ

ระยะปลูกใหม่ (0-3 เดือนแรก)

ความถี่ในการให้น้ำ : ให้น้ำทุกวันในช่วงเช้าหรือเย็น โดยเฉพาะในฤดูร้อน ในฤดูฝน ให้ปรับตามปริมาณฝน หลีกเลี่ยงการให้น้ำมากเกินไป

ปริมาณน้ำ : ประมาณ 5-10 ลิตรต่อต้นต่อวัน เพื่อให้ต้นชุ่มชื้นพอเหมาะและช่วยให้รากงอกขึ้นได้ดี

ฐานที่ 3

ระยะต้นเริ่มตั้งตัว (4-12 เดือน)

ความถี่ในการให้น้ำ : ให้น้ำทุก 2-3 วัน ในฤดูร้อนเพิ่มตามสภาพอากาศ และในฤดูฝน ให้ปรับตามปริมาณฝน หลีกเลี่ยงการให้น้ำมากเกินไป

ปริมาณน้ำ : เพิ่มปริมาณเป็น 10-20 ลิตรต่อต้นต่อครั้ง โดยเน้นการให้น้ำให้ลึกถึงราก

ตรวจสอบความชื้นในดินก่อนให้น้ำ

ใช้มือจับดินใกล้โคนต้น ถ้าดินยังชื้น ไม่จำเป็นต้องให้น้ำเพิ่ม

การใส่ปุ๋ย

ตามพัฒนาการของส้มโอเพื่อบูรณาการกับสายน้ำ

ระยะพักตัว

ระยะนี้ส้มโอจะเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว มีระยะพักตัวการงอกใหม่ตามสายน้ำเท่านั้น

ช่วง 1 ปี หลังปลูก

ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 รวมกับ 15-15-15 หรือ 12-15-15

ใส่ปุ๋ย 1 ปี ต่อต้น 0.5 กิโลกรัมต่อต้น

ระยะแตกใบอ่อน

เริ่มมีใบใหม่ตามสายน้ำงอกขึ้น

ใส่ปุ๋ยสูตร 15-30-15

อัตรา 50 กรัมต่อต้น 20 ลิตร

ใส่ปุ๋ยสูตรตามระยะการแตกใบอ่อนตามใบอ่อน 1 กิโลกรัมต่อต้น

ใส่ปุ๋ยสูตร 15-30-15 รวมกับ 15-15-15 หรือ 12-15-15

ใส่ปุ๋ย 1 ปี ต่อต้น 0.5 กิโลกรัมต่อต้น

ระยะออกดอก

ระยะพัฒนาผล

ระยะก่อนเก็บเกี่ยว

13

14

ฐานที่ ๔ การตัดแต่งกิ่ง การตัดแต่งผล และการเก็บเกี่ยวส้มโอทับทิมสยาม

ส้มโอ เทคโนโลยีการผลิต
พันธุ์ทับทิมสยาม

การตัดแต่ง

ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม

ความสำคัญของการตัดแต่ง : ผลผลิตที่มีคุณภาพ

ฐานที่ 4

พิจารณาใช้กรรพมมีความไม่เกิน 5 เมตร

การตัดแต่งกิ่ง

กิ่งที่เป็นโรค กิ่งแห้ง กิ่งที่ซ้อนทับ

ทำให้แสงสามารถส่องเข้าภายในทรงพุ่มได้ทั่วถึง ซึ่งได้รับแสงแดด และสร้างอาหาร เพื่อการออกดอกและติดผลได้อย่างสม่ำเสมอ

การตัดแต่งผล

การผลิตส้มโอพันธุ์ทับทิมสยามให้ได้คุณภาพสูงและให้ผลผลิตได้ในระยะยาว ควรมีการตัดแต่งผลในช่วง 2 เดือนหลังจากติดผล เพื่อลดความหนาแน่นของผลผลิตในข้อผล

ตัดผลที่โรค ผลลงเข้าทำลาย ผลรูปทรงไม่สมมาตร และผลไม่สมบูรณ์

โดยไว้กิ่งละ 3 ผล และ 1 ผลต่อข้อ

การตัดแต่งผล

จำนวนผลต่อต้นให้พิจารณาจากความสมบูรณ์ของต้นและกิ่ง ตามเกณฑ์อายุ

อายุต้น (ปี)	จำนวนผล (ผล/ต้น)
4	10-20
5	20-30
6	30-50
7-8	50-70
8-10	70-100

การเก็บเกี่ยว

อายุการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม : 195-210 วัน หลังเบบเบบ 50 เปอร์เซ็นต์

26

เทคนิคการดูแลรักษา

ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม

- 1 จัดการสวนที่เหมาะสม**
จัดการและดูแลรักษาส้มโอพันธุ์ทับทิมสยามที่สัมพันธ์กับการพัฒนาการของต้น สภาพภูมิอากาศ และ ศัตรูพืช
- 2 สุขอนามัยสวนที่ดี**
จัดการด้านสุขลักษณะสวน โดยตัดกิ่งและผลที่มีโรคแมลงเข้าทำลาย และกำจัดวัชพืชสม่ำเสมอ
- 3 หมั่นสร้างความสะอาดสวน**
จัดการด้านความสะอาดสวน เช่น เก็บผลผลิตที่ร่วงหล่นใต้ดินทิ้ง การเหากำสายกิ่งและผลที่มีโรคแมลงเข้าทำลาย
- 4 รักษาต้นให้มีความสมบูรณ์**
ควบคุมจำนวนผลผลิตต่อต้น โดยการตัดแต่งดอกและผลให้เหมาะสมกับขนาดของต้น ซึ่งจะให้ได้ผลผลิตที่มีขนาดผลและคุณภาพดี

จัดการปุ๋ยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยามคุณภาพดี

27

ที่มาของข้อมูล : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 7
สนับสนุนโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอปากพนัง

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๗ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรที่	ชื่อหลักสูตร	สาระสำคัญ
๑	การปลูกส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม (หลักสูตรหลัก)	๑. ประวัติความเป็นมาของส้มโอทับทิมสยาม ๒. การเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกส้มโอทับทิมสยาม ๓. การให้น้ำ ให้ปุ๋ย ส้มโอทับทิมสยาม ๔. การตัดแต่งและการเก็บเกี่ยวส้มโอทับทิมสยาม
๒	การลดต้นทุนการผลิต (หลักสูตรหลัก)	๑. การผลิตปุ๋ยน้ำหมักเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี ๒. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
๓	การบริหารจัดการศัตรูพืช (หลักสูตรเสริม)	๑. การขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา ๒. การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาในการป้องกันรักษาโรครากเน่าโคนเน่า
๔	การบริหารจัดการแปลง (หลักสูตรหลัก)	๑. การจัดการฟาร์มตามมาตรฐาน GAP
๕	การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า (หลักสูตรเสริม)	๑. ระบบน้ำที่เหมาะสมกับไม้ผล
๖	เศรษฐกิจพอเพียง (หลักสูตรบังคับ)	๑. การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒. การจัดทำบัญชีครัวเรือน
๗	หยุดเผา (หลักสูตรเสริม)	๑. การจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๔.๑ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การปลูกส้มโอทับทิมสยามปากพนัง (Pakphanang Tabtimsiam Pomelo) ซึ่งเป็นส้มโอทับทิมสยามที่มีรสชาติหวานนุ่ม สีของเนื้อสีชมพูเข้มคล้ายทับทิมจนสีแดง ผิวผลนํมิ่งดั่งกำมะหยี่ซึ่งปลูกในพื้นที่อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีคุณสมบัติ หรือคุณลักษณะเฉพาะ ดังนี้

๔.๑.๑ ลักษณะทางกายภาพ

๑) ผลส่วนบนมีจุก ก้นผลแบนเว้าเล็กน้อย ผลโตขนาดเส้นรอบวงประมาณ ๑๐-๒๕ เซนติเมตร

๒) เปลือกผิวเรียบ สีเขียวนวลอมเหลือง ต่อมาน้ำมันละเอียด ผิวเปลือกค่อนข้างบางเป็นมันมีขนเล็ก ๆ อ่อนนุ่มปกคลุมทั่วผลสัมผัสจะรู้สึกนุ่มมือคล้ายกำมะหยี่ เปลือกชั้นในบางสีชมพูอ่อนมีความหนาประมาณ ๐.๘-๑.๐ เซนติเมตร เมื่อสุกเต็มที่บริเวณกึ่งกลางผลจะมีสีน้ำตาลเข้มและขนบริเวณก้นผลจะหายไป

๓) เนื้อมีสีชมพูเข้มคล้ายสีทับทิมจนถึงสีแดง เมล็ดมากเรียงชิดแกนผล เนื้อกุ่มมีขนาดเล็ก เบียดกันแน่น ไม่แตกง่าย และไม่ฉ่ำน้ำ แห้งหวานกรอบ

๔) รสชาติ รสหวานหอมไม่มีกลิ่นเหม็นเขียว และไม่ขมติดลิ้น

๔.๑.๒ กระบวนการผลิต

๑) การปลูก

(๑) ปลูกได้ทั้งที่ลุ่มและที่ดอน โดยที่ลุ่มควรยกร่องปลูกให้มีระยะห่างระหว่างต้นประมาณ ไม่น้อยกว่า ๖x๖ เมตร หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

(๒) การขุดหลุมไม่ต้องขุดให้ลึกมาก ผสมดินด้วยปุ๋ยรองก้นหลุมก่อนปลูก หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

(๓) การตัดแต่งกิ่ง เมื่อต้นส้มโออายุประมาณ ๓ ปี ควรตัดแต่งกิ่งรักษาทรงพุ่มด้านข้าง และตัดส่วนยอดให้โปร่งเพื่อให้แสงแดดเข้าถึงภายในทรงพุ่ม ทาแผลด้วยปูนแดง แล้วฉีดยาป้องกันเชื้อรา

(๔) ใส่ปุ๋ยเพื่อบำรุงต้นให้น้ำสม่ำเสมอ เมื่อออกดอกควรรดให้น้ำ ช่อดอกเป็นผลแล้วจึงให้น้ำที่ละน้อย ๆ เรื่อยไปจนถึงระดับปกติ

๔.๑.๓ การเก็บเกี่ยว

๑) ระยะเก็บที่เหมาะสม คือ หลังจากที่ดอกบานแล้ว ๘-๙ เดือน สังเกตต่อมน้ำมันรอบจุดสีน้ำตาลที่ก้นผลจะห่าง สีเปลือกกรอบจุดสีน้ำตาลเป็นสีเขียวนวล หลังเก็บเกี่ยวถ้านำมาผึ่งไว้สัก ๑-๓ วันรสชาติจะดีขึ้นและแกะเนื้อง่ายขึ้น

๒) วิธีเก็บเกี่ยวใช้กรรไกรตัดก้านขั้วผลและมีถุงผ้ารองรับเพื่อป้องกันผลกระทบพื้น นำผลใส่เข่งหรือตะกร้าสะอาดรวบรวมไว้ในที่ร่ม

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

นายอิสรอน แสงวิมาน เป็นประธาน ศพก. อำเภอปากพอง และเป็นตัวแทนของอำเภอเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ เชื่อมโยงเครือข่ายแปลงใหญ่และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับจังหวัด ร่วมกับประธาน ศพก.- แปลงใหญ่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นสถานการณ์ไม้ผลเศรษฐกิจ การแก้ไขปัญหาไม้ผลที่ด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด การป้องกันการสวมสิทธิใบ GAP ผู้แทนเกษตรกรจากแปลงใหญ่ และ ศพก. ได้นำเสนอข้อมูลสถานการณ์การผลิต ปัญหาอุปสรรค และความต้องการในพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ (เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด, สำนักงานชลประทาน, สถานีพัฒนาที่ดิน, สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด, สำนักงานประมงจังหวัด, สำนักงานสหกรณ์จังหวัด, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ฯลฯ) รับฟังข้อมูลจริงจากพื้นที่เพื่อประกอบการจัดทำแผน การบูรณาการแผนข้อมูลและข้อเสนอที่ได้จากเวทีประชุมถูกนำไปปรับเข้าสู่ แผนปฏิบัติการบูรณาการระดับจังหวัด โดยเน้นความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานงบประมาณ และระยะเวลาดำเนินงานคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ทำหน้าที่จัดลำดับความสำคัญ ติดตาม และผลักดันแผน

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

เพื่อให้การดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีการประชุมบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานชลประทาน สถานีพัฒนาที่ดิน สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของพื้นที่ กำหนดกิจกรรมและโครงการที่สอดคล้องกับศักยภาพของเกษตรกร พร้อมจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณร่วมกัน

มีแนวทางในการพัฒนาการปลูกส้มโอทับทิมสยามที่มีคุณภาพ การลดการพึ่งพาสารเคมี การใช้ปุ๋ยหมักปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ ตลอดจนการบริหารจัดการน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วม แผนปฏิบัติการที่จัดทำจะเป็นแนวทางให้ทุกภาคส่วนดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ให้มีความมั่นคงและยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา ศพก. ปากพนัง

แผนการพัฒนา	แนวทางการพัฒนา
๑. การพัฒนาสมาชิก	สร้างการรับรู้ให้กับสมาชิก ศพก.และสมาชิกแปลงใหญ่ เรื่อง พัฒนาคุณภาพการผลิต ให้ได้คุณภาพมาตรฐาน GAP ทุกแปลง
๒. การพัฒนากลุ่ม	การรวมกลุ่ม บริหารจัดการกลุ่ม ดำเนินการประชุมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มและสมาชิก
๓. การพัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์	การสำรวจความต้องการของลูกค้า และแนวโน้มทางการตลาด เพื่อผลิตผลผลิตตรงตามความต้องการตลาดและผู้บริโภค
๔. พัฒนาการท่องเที่ยว	เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประสานงานกับ ศพก. เครือข่าย ร่วมกันส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่
๕. พัฒนาฐานเรียนรู้ และแปลงเรียนรู้	บำรุงรักษาส่วนที่ชำรุดทรุดโทรม และปรับปรุงฐานการเรียนรู้ให้เป็นที่ น่าสนใจให้กับผู้มาศึกษาดูงาน
๖. ส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน ลดการใช้สารเคมีเพิ่มการใช้ชีวภัณฑ์	ขยายพื้นที่ สร้างเครือข่ายการการทำเกษตรผสมผสานลดการใช้สารเคมี เพิ่มการใช้ชีวภัณฑ์ ลดการกระทบสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นายอิมรอน แสงวิมาน เป็นเกษตรกรที่มีความรู้ทางวิชาการและมีประสบการณ์ในการปลูกส้มโอมานาน โดยเริ่มต้นจากการปลูกส้มโอพันธุ์ทองดี หลังจากนั้นส้มโอพันธุ์ทองดีเริ่มมีปัญหาในเรื่องของต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นและราคาเริ่มตกต่ำ ทำให้มีการปรับเปลี่ยนมาปลูกส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม ซึ่งเป็นส้มโอที่มีราคาค่อนข้างสูง อีกทั้งยังให้ผลผลิตได้ทั้งปีและเป็นที่ต้องการของตลาด สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัวเพิ่มมากขึ้น หลังจากนั้นก็มีโครงการต่าง ๆ จากภาครัฐในการพัฒนาคุณภาพและผลผลิตของส้มโอทับทิมสยาม จึงสนใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมจากภาครัฐ และเริ่มได้รับความรู้จากหน่วยงานส่งเสริม เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ รวมถึงมหาวิทยาลัยในพื้นที่ เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จากนั้นจึงจัดตั้งเป็น ศพก. นำความรู้ที่ได้มาทดลองศึกษาภายในแปลง ปรับใช้จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างในการให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ จนทำให้สามารถปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น สร้างมาตรฐานสินค้าเพื่อรองรับตลาดที่ต้องการผลผลิตที่มีคุณภาพ มาตรฐาน GAP สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ นอกจากนี้ นายอิมรอน แสงวิมาน ได้ร่วมกับนางอัมพร สวัสดิ์สุข ในการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ส้มโอทับทิมสยามปากพนัง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

การปลูกส้มโอทับทิมสยาม แม้จะเป็นส้มโอที่มีราคาค่อนข้างสูง ให้ผลผลิตได้ทั้งปี และเป็นที่ต้องการของตลาด แต่ก็มีปัญหาหลายประการ ทั้งในด้านสภาพอากาศ การจัดการสวน และการตลาด สภาพอากาศที่แปรปรวนส่งผลกระทบต่อ การออกดอกและติดผล โดยเฉพาะเรื่องการจัดการศัตรูพืช ต้องมีความรู้ในการใช้สารเคมีที่ถูกต้องและปลอดภัย การจัดการสวนต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์ และปัญหาราคาสินค้าที่ไม่แน่นอน เมื่อเจอการตัดส้มอ่อนส่งออก เป็นปัญหาของเกษตรกรในปัจจุบัน และอุปสรรคในเรื่องของสภาพอากาศแปรปรวน เช่น ฝนตกหนักจนเกิดน้ำท่วม ทำให้ผลผลิตไม่มีคุณภาพ ซึ่งต้องมีการวางแผนในการผลิตให้เหมาะสม การกำหนดช่วงในการทำดอก และการไว้ดอกของส้มโอ เพื่อหลีกเลี่ยงช่วงฤดูฝน นอกจากนี้ยังต้องมีการปรับปรุงผังแปลง โดยมีการยกคันรอบนอกให้สูงขึ้น มีการติดตั้งเครื่องสูบน้ำออก เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมขังในแปลงส้มโอทับทิมสยาม

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีศักยภาพและความพร้อมในการผลิตส้มโอทับทิมสยาม ทั้งในเรื่องสภาพพื้นที่ ภูมิอากาศ กลุ่มเกษตรกร รวมทั้งแนวโน้มด้านราคาที่ยังค่อนข้างสูง

๒) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น

- การลดต้นทุนการผลิตส้มโอทับทิมสยาม เฉลี่ย ๓๐-๓๕ บาท/กิโลกรัม ได้ผลผลิตเฉลี่ย ๒,๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ราคาผลผลิตเฉลี่ย ๘๐ บาท/กิโลกรัม โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ซื่อปัจจัยการผลิตร่วมกัน ลดการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช โดยใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา มีการผสมแคลเซียมโบรอนใช้เอง และใช้น้ำหมักชีวภาพ น้ำหมักยาเส้น

- การเพิ่มผลผลิต เกษตรกรผลิตตามหลักวิชาการและประสบการณ์ ได้แก่ การตัดแต่งกิ่ง ทรงพุ่ม ดอก และผล โดยมีเป้าหมายเพิ่มผลผลิตให้ได้จากเดิม ๒,๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ให้เพิ่มเป็น ๓,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ การผลิตให้ได้คุณภาพด้วยกระบวนการผลิตตามมาตรฐาน GAP

- การตลาด มีการรวมกลุ่มย่อยจำหน่ายผลผลิต และรวมกลุ่มสมาชิกเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อเพิ่มโอกาสและช่องทางการตลาด

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ส้มโอทับทิมสยาม..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๔.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) จำนวน.....(ตัว)

๓.๒) จำนวน..... (ตัว)

๓.๓) จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ส้มโอทับทิมสยาม.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)ส้มโอทับทิมสยาม..... เป็นเงิน.....๗๕,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒) เป็นเงิน.....บาท/ไร่

๑.๓) เป็นเงิน.....บาท/ไร่

๑.๔) เป็นเงิน.....บาท/ไร่

๑.๕) เป็นเงิน.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๗๕,๐๐๐.....บาท/ไร่

รายได้๑๗๕,๐๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรูปแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ส้มโอทับทิมสยาม.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๗๐๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

การจัดทำแปลงส้มโอทับทิมสยามเป็นแปลงเรียนรู้ และจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร (ศพก.) และรวบรวมสมาชิกเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จำนวน ๔๑ ราย พื้นที่ ๕๔๓.๕๐ ไร่ เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ของอำเภอปากพนัง เป็นแปลงเรียนรู้สำหรับเกษตรกรในพื้นที่และผู้ศึกษาดูงานที่สนใจ ตลอดจนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ไม่เพียงแต่พัฒนาทักษะส่วนบุคคล สร้างวิทยากรในชุมชน ช่วยยกระดับชุมชนและภาคเกษตรกรรมโดยรวม มีหน่วยงานจากภาครัฐเข้ามาร่วมขับเคลื่อน ทำให้เกษตรกรสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศและตลาดได้ดีขึ้น ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การทำปุ๋ยหมักโดยนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร การนำยาสูบที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานสรรพสามิต มาทำน้ำหมักไล่แมลง เพื่อลดต้นทุนการผลิต เป็นต้นแบบให้แก่สมาชิกและเกษตรกรทั่วไป และการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ โดยเฉพาะเชื้อราไตรโคเดอร์มา สามารถช่วยในการลดสารเคมี ทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)
ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก และการใช้สารชีวภัณฑ์ ช่วยลดสารเคมี เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

การจัดทำแปลงส้มโอทับทิมสยามเป็นแปลงเรียนรู้ และจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร (ศพก.) และรวบรวมสมาชิกเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จำนวน ๔๑ ราย พื้นที่ ๕๔๓.๕๐ ไร่ เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ของอำเภอปากพนัง เป็นแปลงเรียนรู้สำหรับเกษตรกร ในพื้นที่และผู้ศึกษาดูงานที่สนใจ ตลอดจนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนและพัฒนาเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอปากพนัง มีความพร้อมในการให้บริการทางการเกษตร เป็นสถานที่ศึกษาดูงานและแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พร้อมประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ได้ ประธาน และคณะกรรมการ ศพก. เป็นวิทยากรมีอาชีพ ทำให้ เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร มีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขับเคลื่อนภาคการเกษตรโดยใช้ ศพก. เป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานในการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรทุเรียนนอกฤดูในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และพื้นที่ใกล้เคียง

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรในพื้นที่ เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียง และเกษตรกรจากต่างจังหวัด ตลอดจนมีผู้สนใจ เข้ามาเยี่ยมชมและศึกษาดูงาน ปีละกว่า ๓๐๐ ราย

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึง การรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ ประธาน และคณะกรรมการ ศพก. เป็น วิทยากรมืออาชีพ ทำให้ เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร มีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขับเคลื่อนภาคการเกษตรโดยใช้ ศพก. เป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานใน การแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ทั้งท้องที่ ท้องถิ่น สถาบันศึกษา หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ ฅ.ก.ส.

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอปากพนัง จังหวัด นครศรีธรรมราช เป็นจุดบริการที่มีประสิทธิภาพ ในการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรในชุมชน เป็นของชุมชน ที่เป็นแหล่งสร้างสรรค์นวัตกรรม บ่มเพาะเกษตรกร และให้บริการ ด้านการเกษตร เพื่อยกระดับ เกษตรกรสู่ผู้ประกอบการ และชุมชนเกษตรสู่ความยั่งยืน ทั้งยังเป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกรพื้นที่ใกล้เคียงและ ต่างประเทศ เป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานเชื่อมโยงกับศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center : AIC)

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรใน ชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไป ปฏิบัติอย่างไร)

แปลงเรียนรู้และจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร (ศพก.) และได้ให้บริการ แก่เกษตรกรในพื้นที่ เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียง และเกษตรกรจากต่างจังหวัด ตลอดจนมีผู้สนใจ เข้ามาเยี่ยมชม และศึกษาดูงาน ปีละกว่า ๓๐๐ ราย

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ ประธาน ศพก. เป็นวิทยากรมืออาชีพ มีความรู้และประสบการณ์ในการปลูกส้มโอทับทิมสยาม สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรในชุมชน และยังเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานต่าง ๆ

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ประธาน ศพก. เป็นคนที่มีความรู้และเสียสละ ให้ความร่วมมือกับทุกหน่วยงานเป็นอย่างดี อีกทั้ง เป็นคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ อำเภอปากพนัง ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการช่วยขับเคลื่อนงาน ส่งเสริมการเกษตรของอำเภอปากพนัง

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน การจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร (ศพก.) สามารถนำความรู้และ ประสบการณ์ในการปลูกส้มโอทับทิมสยาม สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรในชุมชนและเกษตรกรที่สนใจ เรื่องการปลูกส้มโอทับทิมสยาม ให้มีความรู้ ตั้งแต่ประวัติความเป็นมาของส้มโอทับทิมสยาม การเตรียมพื้นที่ปลูก การวางระบบการให้น้ำ การใส่ปุ๋ย การตัดแต่งกิ่ง ตลอดจนการเก็บเกี่ยว

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- อาสาสมัครหมู่บ้าน (อกม.)
- หมอดินอาสา
- ประธานกลุ่มออมทรัพย์
- ประธานกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำบ้านแสงวิมาน
- กรรมการมัสยิดแสงวิมาน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

นายอิมรอน แสงวิมาน มีความเสียสละอุทิศที่ดินส่วนตัวจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร (ศพก.) และสร้างศูนย์เรียนรู้ด้วยงบประมาณของตนเอง โดยไม่ได้รับงบประมาณจากภาครัฐ เนื่องจาก ศพก. หลักเดิมของอำเภอปากพนัง ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑๕ ตำบลคลองน้อย ซึ่งได้รับงบประมาณในการสร้างศูนย์เรียนรู้จากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล แต่เนื่องจากประธานศูนย์คนเดิมมีปัญหาภายในครอบครัว ไม่สามารถดำเนินงานต่อได้ นายอิมรอน แสงวิมาน ในฐานะรองประธานคณะกรรมการ ศพก. จึงรับหน้าที่ต่อ เป็นประธาน ศพก. และใช้พื้นที่ของตนเองในการสร้างศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการร่วมทั้งแรงกาย แรงใจ ร่วมงานชุมชน อำเภอ และหน่วยงานทุก ๆ หน่วยงาน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ทำวันนี้ให้ดีที่สุด

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑) นายอิมรอน แสงวิมาน	เกษตรกรต้นแบบ	ประธานกรรมการ
๒) นายวินัย วงศ์ขาว	เกษตรกรผู้นำ	กรรมการ
๓) นางบุปผา พูลสวัสดิ์	เกษตรกรผู้นำ	กรรมการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

ใช้เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการวิเคราะห์ SWOT

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

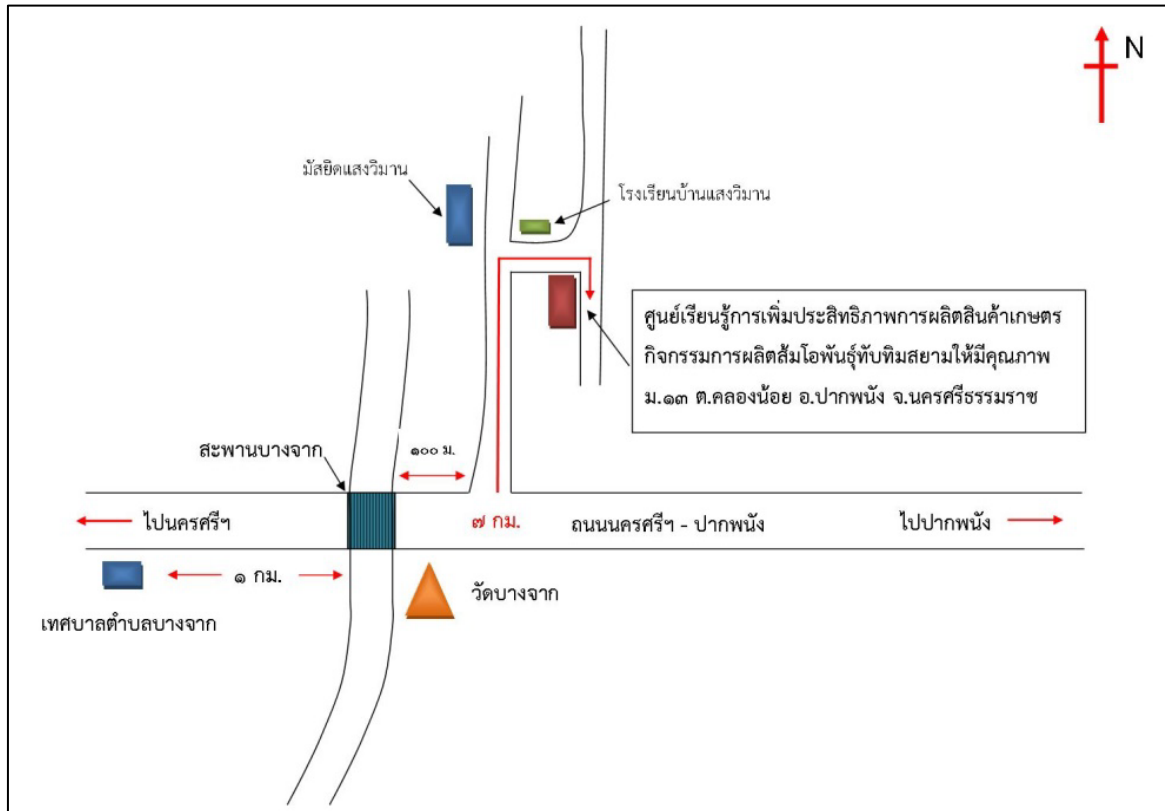
งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด จึงไม่สามารถปรับปรุงและพัฒนาตามความต้องการของ ศพก. ได้อย่างเต็มที่

***หมายเหตุ

๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร